

MAGYARÓRA

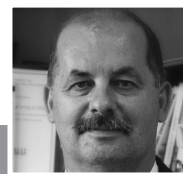
A magyar nyelv és irodalom barátainak, tanárainak lapja

Bánk bán-búvárlatok

I. évfolyam 1-4. szám
2019

A Bánk bán a magyarórán

„A magyar nem tantárgy, hanem szívügy.”

Minya Károly
(1963, Kisvárdai)
nyelvész, egyetemi oktató,
Nyíregyházán él

Magyaróra, 2019. február

Új lappal rukkolt elő az Anyanyelvpolók Szövetsége: az Édes Anyanyelvünk mellett megjelent a Magyaróra első száma. A korábbi Magyartanítás sajnos megszűnt, ezért született meg az az ötlet, hogy annak hagyományait újraélesztve, ugyanakkor újszerűen, nemcsak magyartanároknak, hanem a magyar nyelv és irodalom barátainak egy izgalmas lapot nyújtson át. A folytonosságra garancia a szerkesztőbizottság elnöke, Adamikné Jászó Anna, valamint a felelős szerkesztő, Balázs Géza. Ugyanakkor a címváltoztatás arra is utal, hogy mind szemléletmódjában, mind felépítésében megújult a kiadvány, hiszen a folyóirat tematikus. Ennek 1–4. száma összevonva jelent meg 2019 őszén, és mindjárt „darázsfaszekbe nyúlt”, hiszen az egyik legtöbbit vitatott kötelező olvasmányt járja körül, a *Bánk bánt*. Mindezt alátámasztja az, hogy az egyik szerző, Major Hajnalka az *Esztelenség, legjobb tragédiánk vagy a nemzeti hagyomány kegytárgya? A Bánk bán tanításának története* című tanulmányában így

fogalmaz: „Nincs a tananyagban még egy mű, amelyet ennyi vita kísért volna, mint a *Bánk bánt* az elmúlt (több mint) kétszáz évben.”

A folyóirat fejezetcímei jól tükrözik a sokszínűségét és megszerkesztettségét: 1) A „klasszikus” Bánk bán; 2) A „modern” Bánk bán; 3) Bánk bán a magyarórán, 4) Bánk bán a magyarórán túl. Mind a huszonkét írás izgalmas, és ami fontos: praktikus, mert a tanításhoz nagyon sok új ötlettel szolgál.

Körmendi Tamás írása a *Bánk bán* háttérül szolgáló valós események történeti szempontú összefoglalását adja. Blankó Miklós a mű operaváltozatáról szólva megállapítja, hogy retorikai szempontból sokkal látványosabb nyelvi eszközökkel él, legyen az az érthetőbb szórend, az ismétlések vagy a didaktikus, rövid felkiáltások.

Úgy vélem, a kiadvány legjobb írása Czibula Kataliné, aki sajnos már nem élhette meg a lap megjelenését. A *Bánk bán korszerű problémái – középiskolás fokon* című írása arra irányítja rá

a figyelmet világosan és egyértelműen, hogy a mű olyan társadalmi és egyéni problémákat, nehéz emberi választásokat ábrázol, amelyek képesek érvényesülni a mai olvasói közegben is. Ezek a következők: a magyarok és idegenek, a nők és a társadalmi szerepvállalás, drogproblémák és áldozathibáztatás, karrier és ma-

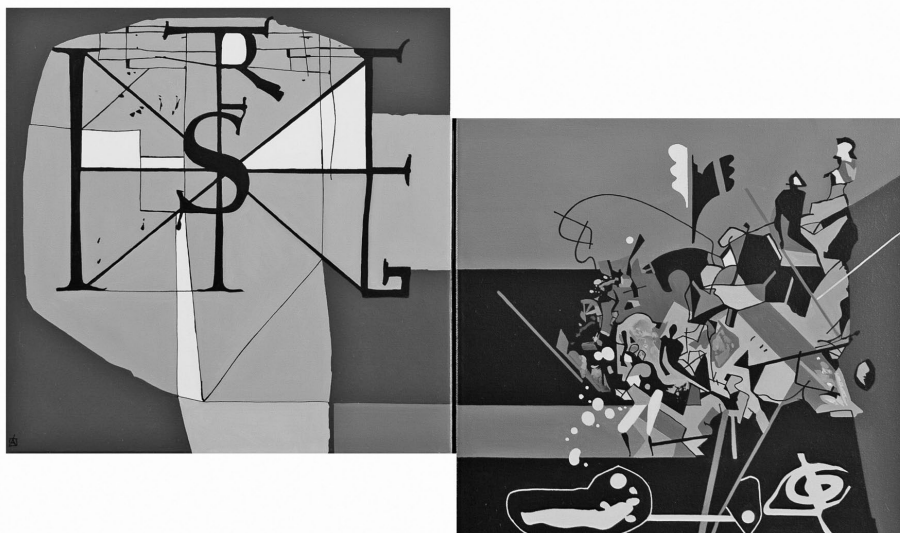
akik szívesebben ragaszkodnak a megszokotthoz, mint hogy valami újjal nézzenek szembe. Azonban az teljességgel igaz, hogy az eredeti mű archaizmusai megnehezítik az olvasást a diákoknak. Ezen még úgy is lehet segíteni, hogy a középiskolás diákokkal értelmeztetjük ezeket a kifejezéseket egy projekt keretében.

Erről már Deák Takács Szilvia számol be tanulmányában, amelyből azt is megtudhatjuk, hogy a tanórák célkitűzése az volt, hogy a tanulói aktivitás segítségével a klasszikus és modern összejátszatását végezze el. Így a Tankocka nevű feladattal, a learningapps segítségével az adott témában egy Legyen Ön is milliomos! játékot állított össze egy tanuló. Például: Találd ki, hogy mit jelent a megadott szó! Szugoly. A) falmélyedés B) eldugott hely C) szurok D) padlás. A mindmaps online térképkészítő program segítségével elkészítették a dráma szereplőinek a gondolattérképét. Ezenkívül a kulcsszavakból szófelhőket alkottak a diákok, valamint átiratokat, például Petur monológjából. Olvashatjuk az írásban a szereplők Europass-önéletrajzát, és azt, hogy mi is az a „Rambo-dráma” QR-kóddal.

A gyakorló pedagógusok tapasztalatszerzésének is teret ad a lap az Én így tanítom... a *Bánk bánt* rovattal. Sőt, a Feladatötletek még gyakorlatorientáltabbá teszik az új folyóiratot.

A következő szám áprilisban jelenik meg, a témája: Retorikatanítás és -tanulás a kommunikáció évszázadában. A szerkesztőség várja a magyartanárok, irodalmárok, nyelvészek és szakmódszertanosok írásait.

Minya Károly

Szent István II.

gánélet. Mind-mind napjainkban is égető kérdésként merül fel, mi sem bizonyítja tehát jobban, hogy Katona korszakos és maradandó drámát írt.

Nagyon érdekes interjút készített Mészáros Márton Nádasdy Ádámmal annak apropóján, hogy a nyelvész-műfordító elkészítette a *Bánk bánt* újraírását, prózai újrafordítását. Két átdolgozás ismert: az egyik Illyés Gyuláé 1967-ből, a másik Szabó Borbáláé 2010-ből, aki modernizálta a szöveget, és dramaturgiailag is változtatott rajta, hiszen színházi felkérésre készült. Nádasdy szerint ezeknek a megítélésekor figyelemmel kell lenni arra, hogy Arany és Babits is elkerülhetetlenül modernizálta Shaekespeare-t, hiszen háromszáz évvel őutána dolgoztak, így érthető, hogy Katona szövegét is maivá lehet tenni. Természetesen ez ízlés kérdése is: vannak,